

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/207/2021
Identifikačné číslo spisu:	3718200504
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Halušková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:3718200504.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobcov 1/ G. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom N., H. XXX/XX a 2/ JUDr. Andreja Jaroša, advokáta so sídlom v Trenčíne, Námestie sv. Anny 361/20, správcu konkurznej podstaty úpadcu O. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom N., H. XXX/XX (pôvodný žalovaný 2/), proti žalovaným 1/ JUDr. Bohuslavovi Gelatkovi, advokátovi so sídlom v Rajci, Námestie SNP 17, správcovi konkurznej podstaty úpadcu G. T., bytom N., H. XXX/XX, 2/ Aukčný Dom, s.r.o., so sídlom Hlohovec, Pribinova 3351, IČO: 36 253 073, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Eckmann, s.r.o., so sídlom Trenčín, Mierové námestie 14, IČO: 47 241 110, 3/ J&M PROPERTY s.r.o., so sídlom Jágeho 6/10, Prievidza, IČO: 45 705 011, zastúpenému JUDr. Karínou Uhrínovou, advokátkou so sídlom Banská Bystrica, Nám. Š. Moysesa 4, o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 3C/11/2018, o dovolaní (pôvodného) žalovaného 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29. decembra 2020 sp. zn. 27Co/88/2020 takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobcom voči žalovanému 2/ p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 6. apríla 2020 č. k. 3C/11/2018-268 zamietol žalobu žalobkyne 1/ a žalovanému 1/ a 2/ nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania nepriznal. Rozhodol, že žalovaný 3/ má voči žalobkyňi 1/ nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %, ktorú je žalobkyňa 1/ povinná zaplatiť právnomu zástupcovi žalovaného 3/ do troch dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti rozsudku vydá vyšší súdny úradník. Určil, že dobrovoľná dražba, ktorej priebeh dňa 11.12.2017 bol osvedčený notárskou zápisnicou N 1354/2017, Nz 53686/2017, NCRls 54543/2017 zo dňa 11.12.2017 vyhotovenou notárom JUDr. Miroslavom Holčíkom so sídlom v Piešťanoch, Námestie 1. mája 1121/14, ktorej predmetom boli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX vedenom Okresným úradom Púchov pre k. ú. N., obec N.Š.,

okres A. ako parcely reg. „C“ - parc. č. XXX o výmere 596 m² - zastavané plochy a nádvoria, stavba súp. č. XXX na parcele č. XXX - rodinný dom, je neplatná a rozhodol, že žalobca 2/ má voči žalovaným 1/, 2/ a 3/ nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %, ktorú sú žalovaní 1/, 2/ a 3/ povinní zaplatiť žalobcovi 2/ spoločne a nerozdielne do troch dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti rozsudku vydá vyšší súdny úradník.

1.1. Z dôvodov tohto rozsudku vyplýva, že zhora označené nehnuteľnosti, dražené dňa 11.12.2017, boli podielovým spoluvlastníctvom G. a O. T., s veľkosťou spoluvlastníckeho podielu každého z nich 1. Dňa 27.09.2006 bola medzi žalobkyňou 1/ ako dlžníkom a bankou ako veriteľom uzatvorená zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXX v znení Dodatku č. 1 zo dňa 15.02.2008, na základe ktorej poskytol veriteľ dlžníčke úver 51.118,64 eur. Táto pohľadávka bola zabezpečená záložným právom, vzniknutým na základe Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátnej zmluvy zo dňa 27.09.2006 a 15.02.2008, pričom predmetom záložného práva boli nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne 1/ a O. T. zapísané na LV č. XXX, k. ú. A.. Na žalobkyňu 1/ bol vyhlásený konkurz a uznesením Okresného súdu Trenčín č. k. 38K/53/2016 zo dňa 05.12.2016, zverejnenom dňa 09.12.2016 v Obchodnom vestníku č. 236/2016 bol žalovaný 1/ ustanovený za správcu úpadkyne - žalobkyne 1/. Medzi stranami sporu bolo nesporné, že sa dňa 11.12.2017 v dražobnej miestnosti v budove žalovaného 2/ v Hlohovci v čase od 11:30 hod. do 11:42 hod. uskutočnila dražba nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, k. ú. N.. Priebeh dražby bol osvedčený notárskou zápisnicou sp. zn. N 1354/2017, NZ 53686/2017, NCRls 54543/2017 zo dňa 11.12.2017, vyhotovenou notárom JUDr. Miroslavom Holčíkom so sídlom v Piešťanoch, Nám. 1. mája 1121/14. Z jej obsahu okresný súd zistil, že navrhovateľom dražby bol žalovaný 1/, dražobníkom žalovaný 2/, vlastními predmetu dražby G. a O. T.. Príklep bol licitátorom udelený vydražiteľovi - žalovanému 3/ a cena, ktorá sa vydražením dosiahla, bola 82.500,- eur. Z výsluchu žalobkyne 1/ vyplynulo, že sa spolu so žalobcom 2/ - jej manželom dostavili v deň konania dražby na miesto dražby. Keď vošli dovnútra, prečítali si na výveskách, kde sa bude dražba predmetných nehnuteľností konať, dražobnú miestnosť videli po ľavej strane. Nikto im nebránil v tom, aby sa dražby zúčastnili. Už tam sedeli viacerí ľudia, ktorí tvrdili, že sa zúčastnia dražby nehnuteľností a žalobcov sa pýtali, či tam ešte bývajú. Keď sa mali dražiť ich nehnuteľnosti, tak vlastníci vyšli von a čakali, ako dražba dopadne. Po dražbe sa dozvedeli, že nehnuteľnosti vydražil žalovaný 3/. Hneď po skončení dražby sa žalobkyňa 1/ nakontaktovala na žalovaného 3/, ktorý im ponúkol dom za 95.000,- eur. V dražobnej miestnosti sa nachádzala osoba, ktorá mala pre vlastníkov vydražiť nehnuteľnosti. Žalovaný 1/ vyzval O. T. na zaplatenie sumy 1.229,21 eur, hoci si banka uplatnila oveľa vyššiu sumu, ale túto uznal, zvyšok poprel a banka nepodala incidenčnú žalobu. Zabezpečenie bolo popreté len v rozsahu popretej pohľadávky. Žalovaný 3/ vypovedal, že aj po dražbe ho žalobkyňa 1/ kontaktovala s tým, že by chcela od neho nehnuteľnosti odkúpiť, avšak nezohnala peniaze. Okresný súd mal preukázané, že vzdialenosť medzi N. a C. je autom 98,9 km s tým, že pri ideálnej premávke cesta trvá 55 minút. Zo znaleckého posudku L. M. T. č. 64/2013 zo dňa 25.05.2013 vyplynulo ohodnotenie nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, k. ú. N. ku dňu 07.05.2013 pre účely zriadenia záložného práva a uzavretia záložnej zmluvy na sumu 151.000,- eur.

1.2. Súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 137 písm. d/ a § 205 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), § 3 ods. 4 zák. č. 323/92 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok), § 44 ods. 1, § 47 ods. 5, § 67 ods. 1 písm. c/, § 79 ods. 1, § 91 ods. 2, § 92 ods. 6 zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, § 3 ods. 1, § 7 ods. 1, § 11 ods. 1, § 12 ods. 1, § 20 ods. 13, § 21 ods. 2, 4 zák. č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách (ďalej iba „ZoDD“) a zistil, že žaloba bola podaná dňa 20.02.2018 v 3-mesačnej prekluzívnej lehote. Z úradnej povinnosti skúmal vecnú legitímáciu strán sporu podľa § 21 ods. 2 ZoDD a so zreteľom na špecifikum spočívajúcim v tom, že dobrovoľná dražba bola vykonaná v rámci konkurzu vyhláseného na majetok žalobkyne 1/ na návrh žalovaného 1/ ako správcu konkurznej podstaty úpadcu - žalobkyne 1/ dospel k záveru, že vo svetle § 44 zák. č. 7/2005 Z. z. nie je žalobkyňa 1/ nositeľkou aktívnej vecnej legitímácie na podanie takejto žaloby, preto žalobu v časti týkajúcej sa žalobkyne 1/ zamietol. U žalobcu 2/ konštatoval danosť jeho aktívnej legitímácie napriek tomu, že na jeho majetok bol po podaní žaloby vyhlásený konkurz, lebo išlo o tzv. „oddľžovací konkurz“ upravený v § 166 a nasl. zákona č. 7/2005 Z. z. Podľa § 27 ZoDD vlastníctvo na vydražiteľa prechádza udelením príklepu, ak vydražiteľ uhradil v stanovenej lehote cenu dosiahnutú vydražením. Ak tieto podmienky boli splnené pred vyhlásením konkurzu, polovica nehnuteľností, ktorých

predchádzajúcim vlastníkom bol žalobca 2/, nepatrí do konkurznej podstaty dlžníka (úpadcu) - žalobcu 2/, a preto stranou v spore o neplatnosť dobrovoľnej dražby týkajúceho sa tejto polovice je fyzická osoba - žalobca 2/ až do momentu, kým sa nepreukáže opak, teda do momentu právoplatnosti vyhovujúceho rozsudku, kedy by sa polovica nehnuteľností stala ex lege súčasťou konkurznej podstaty a patrila by pod dispozičné oprávnenie správcu podľa § 167b zákona č. 7/2005 Z. z.. Zdôraznil, že na rozdiel od § 47 zákona č. 7/2005 Z. z. vyhlásenie oddľžovacieho konkurzu nespôsobuje prerušenie konania. Nemožno aplikovať ani § 167b zák. č. 7/2005 Z. z., nakoľko správca konkurznej podstaty úpadcu - žalobcu 2/ nezapísal do konkurznej podstaty vydraženú polovicu nehnuteľností.

1.3. K námietke žalobcu 2/ o netransparentnom priebehu dražby okresný súd uviedol, že o priebehu dražby spísal dňa 11.12.2017 notár JUDr. Miroslav Holčík notársku zápisnicu sp. zn. N 1354/2017, NZ 53686/2017, NCRLs 54543/2017 o osvedčení priebehu dobrovoľnej dražby. V prípade, že notárska zápisnica obsahuje všetky náležitosti upravené v § 47, príp. § 64 Notárskeho poriadku, je v zmysle § 3 ods. 4 Notárskeho poriadku považovaná za verejnú listinu, čo má v civilnom procese za následok, že potvrdzuje pravdivosť toho, čo sa v nej osvedčuje alebo potvrdzuje, ak nie je preukázaný opak (§ 205 CSP). Vo svetle ust. § 56 ods. 1, 3, § 47 ods. 1, § 64 ods. 1, 2, 3 Notárskeho poriadku v konkrétnostiach posudzovanej veci súd prvej inštancie uviedol, že ak teda notár osvedčuje priebeh dobrovoľnej dražby, na ktorej sú prítomní (vychádzajúc zo znenia predmetnej zápisnice) okrem neho aj zástupca dražobníka, ktorý je zároveň aj licitátorom a traja účastníci dražby (osoby prítomné na dražbe, ktoré sa dostavili s cieľom urobiť podanie a spĺňajú podmienky ustanovené ZoDD) v zápisnici označení ako „účastníci s poradovými číslami jeden, dva a tri“ - pričom notárska zápisnica obsahuje údaje len o vhodnom názve a sídle spoločnosti, ktorá nehnuteľnosť vydražila, je potrebné skonštatovať, že notárska zápisnica vyhotovená JUDr. Miroslavom Holčíkom dňa 11.12.2017 o osvedčení priebehu dobrovoľnej dražby neobsahuje všetky potrebné náležitosti, keďže neobsahuje meno, priezvisko a trvalé bydlisko (sídlo) ďalších dvoch účastníkov dražby. Vychádzajúc zo znenia § 20 ods. 2 ZoDD je účastník dražby povinný na vyzvanie dražobníka alebo osoby ním písomne poverenej preukázať svoju totožnosť, prípadne oprávnenie konať za účastníka dražby, dať sa zapísať do zoznamu účastníkov dražby, ak sú rozdávané dražobné čísla, prevziať dražobné číslo, ak bolo požadované zloženie dražobnej zábezpeky, doložiť doklad o zložení dražobnej zábezpeky, doložiť čestné vyhlásenie, že nie je osobou vylúčenou z dražby. Aj tieto náležitosti v predmetnej notárskej zápisnici chýbajú, na základe čoho možno podľa súdu prvej inštancie vyvodiť, že tieto úkony v rámci dražby neboli vykonané. Notárska zápisnica musí byť po prečítaní účastníkmi schválená a podpísaná (§ 56 ods. 3 v spojení s § 47 ods. 1 písm. h/, i/ Notárskeho poriadku). V posudzovanej notárskej zápisnici však údaj o tom, že zo strany ďalších dvoch účastníkov dražby došlo po prečítaní zápisnice k jej schváleniu absentuje a absentuje aj ich podpis na notárskej zápisnici. Právna teória zastáva názor, že absencia niektorej z predpísaných náležitostí má za následok, že listinu spísanú notárom nemožno považovať za listinu verejnú, postupne sa tento výklad zmenil a vychádza zo záveru, že ak absentuje v notárskej listine náležitosť, ktorá je len málo významná, môže ísť s prihliadnutím ku okolnostiam konkrétneho prípadu napriek tomu o listinu verejnú. Chýbajúce náležitosti notárskych listín podľa judikatúry spôsobujú, že nie je notárskou zápisnicou, a teda verejnou listinou iba v prípade, že by im chýbali také náležitosti, bez ktorých by nebolo možné individualizovať účastníkov alebo ďalšie osoby zúčastnené na úkone, alebo náležitosti, ktoré sú jej nevyhnutnou súčasťou (bod 17. odôvodnenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/271/2016 zo dňa 29.06.2017). Vzhľadom na chýbajúce náležitosti v notárskej zápisnici zo dňa 11.12.2017 (najmä neoznačenie všetkých účastníkov dražby a údaj o schválení zápisnice a podpisy všetkých účastníkov dražby) okresný súd uzavrel, že takúto listinu nemožno považovať za notársku zápisnicu, čím stráca povahu verejnej listiny. Priebeh dobrovoľnej dražby nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX pre k. ú. N., ktorá sa konala dňa 11.12.2017 v Hlohovci, nebol osvedčený notárskou zápisnicou tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 20 ods. 13 ZoDD, čím bolo porušené ust. § 21 ods. 2 prvej vety ZoDD.

1.4. Súd prvej inštancie konštatoval, že podľa obsahu notárskej zápisnice mala dražba trvať 12 minút (od 11,30 hod. do 11,42 hod.), pričom samotná zápisnica má 8 a pol strany. Notárska zápisnica o osvedčení iných skutočností musí podľa § 64 ods. 2 Notárskeho poriadku obsahovať okrem iného i presný opis deja, ktorý sa uskutočnil v prítomnosti notára a ktorého bol notár svedkom. Z druhej strany zápisnice, z odseku v strede strany, ktorý sa začína slovami: „Licitátor následne otvoril dražbu vyvolaním...“ vyplýva, že licitátor v rámci vyvolania označil predmet dražby, jeho opis a stav, oboznámil údaje o právach a záväzkoch na predmete viaznucich a s ním spojených, cenu predmetu dražby,

oboznámal s najnižším podaním a minimálnym prihodením a poskytol poučenie v zmysle zákona o dobrovoľných dražbách, pričom v zápisnici sa nachádza aj plné znenie, čo predstavuje prečítať 5 strán. Podľa okresného súdu je nemožné, aby v priebehu 12-tich minút boli vykonané zo strany dražobníka - licitátora všetky úkony v zápisnici uvedené, prípadne, aby odzneli všetky prednesy, poučenia a opisy v zápisnici zachytené, a zároveň, aby v rámci týchto 12-tich minút prebehlo aj licitovanie tromi záujemcami. Obsah listiny - Notárskej zápisnice zo dňa 11.12.2017 - je teda spochybnený, čím je zároveň spochybnený aj celý priebeh dražby nehnuteľností. Neexistuje totiž dôkaz, ktorý by preukazoval, že dobrovoľná dražba, ktorá sa konala dňa 11.12.2017, prebehla transparentne a v súlade so zákonom. Nemožno vylúčiť ani to, že dobrovoľná dražba prebiehala inak, ako je zachytené v zápisnici zo dňa 11.12.2017. Pre vyslovenie neplatnosti dobrovoľnej dražby nestačí len preukázané porušenie zák. č. 527/2002 Z. z. Kumulatívne musí byť preukázané aj to, že žalobca 2/ bol týmto porušením zákona dotknutý na svojich právach. Okresný súd mal za to, že žalobca 2/ ako pôvodný vlastník polovice dražených nehnuteľností bol dotknutý na svojich (vlastníckych) právach tým, že neexistuje relevantný dôkaz o tom, že nehnuteľnosti, okrem iného i rodinný dom slúžiaci na bývanie žalobcovi 2/ ako aj jeho rodinným príslušníkom, boli vydražené transparentným spôsobom, a teda že k prechodu vlastníckeho práva na žalovaného 3/ došlo v súlade so zákonom.

1.5. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Vo vzťahu k žalobe žalobkyne 1/ žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si títo náhradu trov konania neuplatnili a žalobcovi 3/ vo vzťahu k žalobkyni plne úspešnému, priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Vo vzťahu k žalobcovi 2/ súd uložil povinnosť náhrady trov konania žalovaným 1/, 2/ a 3/ spoločne a nerozdielne. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník samostatným uznesením.

2. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“) na základe odvolaní žalobkyne 1/ a žalovaných 2/ a 3/ rozsudkom zo dňa 29. decembra 2020 sp. zn. 27Co/88/2020 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým určil neplatnosť dobrovoľnej dražby a rozhodol o nároku na náhradu trov konania vo vzťahu žalobcu 2/ a žalovaných 1/, 2/, 3/, potvrdil, vo výroku I. o nároku na náhradu trov konania vo vzťahu žalobkyne 1/ a žalovaného 3/ zmenil tak, že žalovanému 3/ vo vzťahu k žalobkyni 1/ náhradu trov konania vzniknutých pred súdom prvej inštancie nepriznal, žalobkyni 1/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanému 3/ a rozhodol, že žalobca 2/ má voči žalovaným 1/, 2/, 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Z obsahu rozsudku vyplýva, že odvolací súd nezistil vadu nesprávneho právneho posúdenia vecí súdom prvej inštancie. Zdôraznil, že zápisnica o dobrovoľnej dražbe spísaná ako notárska zápisnica s povahou verejnoprávnej listiny musí okrem náležitostí predpísaných pre zápisnicu spísanú dražobníkom (§ 24 ods. 2, 8 ZoDD) obsahovať aj náležitosti vymedzené Notárskym poriadkom (§ 47 ods. 1, resp. na podmienky danej veci § 64), pretože jedine tak môže byť dosiahnutý zmysel a účel jej využitia v prípadoch vymedzených v § 20 ods. 13 ZoDD, t. j. z hľadiska dosiahnutia jej účinkov spojených s povahou verejnej listiny. Ak notár osvedčoval priebeh dobrovoľnej dražby, na ktorej mali byť okrem neho aj zástupca dražobníka, ktorý bol zároveň aj licitátorom a celkovo traja účastníci dražby, ktorí sa mali aktívne zúčastniť licitačného procesu (za účastníkov dražby zákon označuje osoby prítomné na dražbe, ktoré sa dostavili s cieľom urobiť podanie a spĺňajú podmienky ustanovené zákonom č. 527/2002 Z. z. - § 5 ods. 1 citovaného zákona) a v notárskej zápisnici sú označení len ako „účastníci s poradovými číslami jeden, dva a tri“, pričom notárska zápisnica obsahuje údaje len o obchodnom názve a sídle spoločnosti vydražiteľa, podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne posúdil, že notárska zápisnica vyhotovená JUDr. Miroslavom Holčíkom dňa 11.12.2017 o osvedčení priebehu dobrovoľnej dražby neobsahuje všetky zákonom požadované náležitosti (§ 64 ods. 2 Notárskeho poriadku), keďže neobsahuje meno, priezvisko a trvalé bydlisko (sídlo) ďalších dvoch zostávajúcich účastníkov dražby. Absencia uvedených náležitostí má za následok, že takáto listina nemôže požívať výhody verejnej listiny a je diskvalifikovaná z premisy o pravdivosti skutočností v nej uvedených. Odvolací súd tvrdil, že ide o súdnou praxou zdieľaný názor (príkladom rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/271/2016 zo dňa 29.06.2017, na ktoré odkazuje aj súd prvej inštancie).

2.2. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatoval, že nedostatky v podobe absentujúcich obligatórnych náležitostí notárskej zápisnice nie sú jediným (i keď postačujúcim) dôvodom pre záver, že dražba sa neuskutočnila v limitoch daných ZoDD. Zásadným spôsobom bola spochybnená aj

vierohodnosť notárskej zápisnice s tým, že v nej popísaný priebeh deja sa nemohol reálne uskutočniť v časovom horizonte 12 minút tak, ako sa to v zápisnici uvádza. K tomu odvolací súd doplnil, že úkony, ktoré v rámci osvedčovaného deja dražby mali reálne prebehnúť, sú zachytené na 8 a pol stranách zápisnice. Vo svetle znalostí praktického života a elementárnej logiky označil za vylúčené, aby v priebehu 12-tich minút boli reálne vykonané zo strany dražobníka - licitátora všetky úkony tak, ako sú v zápisnici popísané, a tiež odzneli všetky prednesy, poučenia (v rozsahu 5 plných strán) a opisy v zápisnici zachytené a aby v rámci týchto 12-tich minút prebehlo aj samotné licitovanie tromi záujemcami. Keďže nebolo tvrdené, že uvedený časový údaj je len výsledkom zrejmej opraviteľnej nesprávnej notárskej zápisnice, potom dej dražby tak, ako je osvedčené, že mal prebehnúť, nie je úplne (nevedno do akej miery) autentický s tým, ako prebehol v skutočnosti. Vychádzajúc z ust. § 64 ods. 2 Notárskeho poriadku notárska zápisnica, ktorá osvedčuje určitý dej, musí obsahovať presný opis deja, ktorý sa uskutočnil v prítomnosti notára a ktorého bol svedkom, je teda vylúčené variovanie osvedčovaného deja podľa jeho dotvárania či už notárom, alebo dražobníkom, a to ani pre potreby rôznych orgánov, ktoré v zápisnici vyžadujú uvedenie skutočností, ktoré však reálne v priebehu deja neodznali, či neprebehli tak, ako uviedol žalovaný 2/. Takto koncipovaná zápisnica totiž popiera svoj zmysel a účel a z hľadiska hodnovernosti rozhodne nemožno na ňu nahliadať ako na verejnú listinu. Navyše samotný odvolateľ (s odkazom na to, že ide o bežnú prax) potvrdil, že nie všetko, čo je uvedené v notárskej zápisnici, aj skutočne musí počas dražby odznieť, čím devalvuje túto zápisnicu na nedôveryhodnú listinu; takýto postup je naviac zjavným porušením ZoDD. Zákonodarcu prostredníctvom ust. § 20 ZoDD upravil presný postup procesu dobrovoľnej dražby s cieľom zabezpečenia plnohodnotnej informovanosti všetkých zúčastnených osôb na dražbe, s presnou špecifikáciou úkonov subsumovaných pod jej vyvolanie (odsek 6), vrátane povinnosti oboznámiť údaje o právach a záväzkoch na predmete dražby viaznucich, ktoré možno odignorovať len s následkom rizika zneplatnenia dražby. Vo svetle uvedeného odvolací súd označil za nedôvodnú námietku, že žalobca 2/ dôkazné bremeno vo vzťahu k svojmu tvrdeniu, že dražba prebehla inak, ako je uvedené v zápisnici, neunesol. Vnútny rozpor údajov uvedených v zápisnici znemožňujúci záver o tom, že dražba prebehla v nej popísaným spôsobom, je samotný osebe dostatočným dôkazom spochybňujúcim priebeh dražby v intenciách ZoDD, naviac potvrdený skutočnosťami produkovanými žalovaným 2/, z ktorých je zrejmé, že dražba neprebíhala tak, ako je v zápisnici uvedené, čím aj z tohto dôvodu je zápisnica diskvalifikovaná zo zákonom predpokladaných účinkov, s následkom nesplnenia podmienky uvedenej v § 20 ods. 13 ZoDD a posúdenia dražby ako neplatnej.

2.3. Odvolací súd v záujme spravodlivého usporiadania vzťahov medzi žalobkyňou 1/ a žalovaným 3/ uplatnil moderačné právo vyplývajúce z ust. § 257 CSP a s prihliadnutím na okolnosti sporu a nepriaznivý sociálny aspekt žalobkyne 1/ rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti výroku I. o trovách konania zmenil za použ. § 388 CSP tak, že žalovanému 3/ voči žalobkyňi 1/ napriek jeho úspechu v spore vo vzťahu k nej náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie nepriznal. Súčasne nepriznal náhradu trov odvolacieho konania žalobkyňi 1/ voči žalovanému 3/ napriek jej úspechu v odvolacom konaní, keďže za danej situácie by takéto rozhodnutie s poukazom na úspech žalovaného 3/ v merite veci, ako aj uplatnenie moderačného práva v jeho neprospech pokiaľ ide o trovy prvoinštančného konania, nepovažoval za spravodlivé. O trovách prvoinštančného aj odvolacieho konania vo vzťahu žalobcu 2/ voči žalovaným 2/ a 3/ rozhodol odvolací súd za použitia § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP tak, že žalobca 2/ vzhľadom na jeho plný úspech v odvolacom konaní má voči žalovaným 2/ a 3/ nárok na ich náhradu v rozsahu 100 %.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný 2/ (ďalej tiež „dovolateľ“) tvrdiac dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP s návrhom, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, prípadne sám rozhodol. Uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Argumentoval, že osvedčovacia notárska zápisnica nemá účastníkov, notár v nej môže potvrdiť totožnosť žiadateľa o jej spísanie, ak sa osvedčovaného deja zúčastnil aj iných osôb na osvedčovanom deji zúčastnených, len ak o to žiadateľ notára požiada a tieto osoby udelia súhlas. V súlade s princípom právnej istoty nemôže byť posúdenie notárskej zápisnice ako neplatnej, nemajúcej charakter verejnej listiny, ak notárske zápisnice v rozhodujúcich častiach totožného obsahu spísané za totožným účelom prešli testom správnosti a zákonnosti v rámci desiatok súdnych konaní o neplatnosť dobrovoľnej dražby. Dovolateľ nesúhlasil ani so spochybnením charakteru notárskej

zápisnice ako verejnej listiny. Tvrdil, že pre spochybnenie obsahu notárskej zápisnice právne dovoleným spôsobom z dôvodu krátkeho časového trvania dobrovoľnej dražby by musela byť takáto okolnosť v konaní riadne preukázaná a dokázaná.

4. Žalobkyňa 1/ aj O. T. vo vyjadreniach k dovolaniu zdôraznili svoje postavenie spotrebiteľov v tomto spore. Tvrdili, že dovolateľ riadnym spôsobom nevymedzil dovoláciu otázku a stotožnili sa so závermi súdov nižších inštancií. Navrhli zamietnutie nedôvodného dovolania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej aj „najvyšší súd“ príp. „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

6. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

7. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, by mal dovolateľ a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť potrebu, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

8. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania odvodzoval od vyriešenia troch právnych otázok, o ktorých tvrdil, že neboli v doterajšej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešené. Ako prvú dovolací súd posudzoval otázku naformulovanú dovolateľom tak, či možno notárskej zápisnici osvedčujúcej priebeh dobrovoľnej dražby odňať jej charakter verejnej listiny, hoci v konaní nebol produkovaný jediný dôkaz, ktorý by preukázal opak, ako vyplýva z jej obsahu. Dovolací súd za aplikácie § 124 CSP, vychádzajúc z obsahu spisu, zistení súdov nižších inštancií a postulátov, z ktorých vychádzali, dospel k záveru, že dovolateľ sa v podstate pýta, či je samotná notárska zápisnica osvedčujúca priebeh dobrovoľnej dražby ako verejná listina dôkazom dokazujúcim opak pravdivosti toho, čo sa v nej osvedčuje alebo potvrdzuje.

9. Civilný sporový poriadok definuje v § 205 verejné listiny ako listiny vydané orgánmi verejnej moci v medziach ich právomoci, ako aj listiny, ktoré sú osobitným predpisom vyhlásené za verejné a stanovuje, že potvrdzujú pravdivosť toho, čo sa v nich osvedčuje alebo potvrdzuje, ak nie je dokázaný opak.

10. Podstatou dovolateľovej otázky nie je skúmanie pravosti verejnej listiny, ale skúmanie jej pravdivosti. Verejné listiny potvrdzujú pravdivosť toho, čo sa v nich osvedčuje alebo potvrdzuje, ak nie je dokázaný opak. Strana spochybňujúca pravdivosť verejnej listiny musí okrem popretia pravdivosti (vecnej správnosti) jej obsahu predložiť dôkazy o svojom tvrdení, teda dôkazy, ktorými svoje tvrdenia o opaku preukáže.

11. Dokazovanie je časť civilného súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov (§ 187 ods. 1 CSP). Dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka (§ 187 ods. 2 prvá veta CSP). Dôkaz listinou sa vykoná tak, že súd listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah; to neplatí, ak ide o listinu, ktorej odpis bol strane sporu v priebehu konania doručený a ak listina alebo jej obsah neboli protistranou spochybnené (§ 204 CSP).

12. Ako uvádza staršia, ale stále použiteľná judikatúra (rozhodnutie z 11.09.1941 sp. zn. Rv 1465/40) „dôkaz nesprávnosti príbehu osvedčeného verejnou listinou možno viesť zásadne všetkými dôkaznými prostriedkami civilného poriadku súdneho“.

13. V posudzovanom prípade bolo na preukázanie tvrdení o neplatnosti dobrovoľnej dražby vykonané dokazovanie aj obsahom notárskej zápisnice zo dňa 11.12.2017 zachytávajúcej udalosti, ku ktorým došlo na dobrovoľnej dražbe konanej v ten istý deň. Nie sú pochybnosti o tom, že predložená notárska zápisnica je verejnou listinou v zmysle § 205 CSP v spojení s § 3 ods. 4 Notárskeho poriadku. Domnienka pravdivosti obsahu verejnej listiny je však vyvrátiteľná. Keďže žalobcovia namietali správnosť notárskej zápisnice zo dňa 11.12.2017 (spochybnili jej pravdivosť), bolo k tomu vykonané dokazovanie aj obsahom tejto verejnej listiny. Procesné právne predpisy (§ 204 CSP) pre vykonanie dokazovania verejnou listinou špeciálnu právnu úpravu neobsahujú. Odvolací súd na základe zhodnotenia takto vykonaného dôkazu listinou podľa zásad uvedených v § 191 CSP dospel z dôvodov uvedených v jeho rozsudku (najmä v bodoch 59., 71., 77. odôvodnenia) k záveru, že sa žalobcom domnienku pravdivosti obsahu notárskej zápisnice (nielen pre absenciu jej náležitostí, ale tiež pre absenciu presného opisu osvedčovaného deja súladnú s jeho časovým trvaním uvedeným v notárskej zápisnici) vyvrátiť podarilo. Dovolací súd potom uzatvára, že súdy nižších inštancií dovolateľom nastolenú dovoláciu otázku vyriešili správne. Nad rámec uvedeného, keďže dovolateľ nesprávne hodnotenie dôkazov ako dovolací dôvod (spadajúci pod vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/) neuplatnil, dovolací súd uvádza, že okresný ani odvolací súd v procese hodnotenia obsahu notárskej zápisnice osvedčujúcej priebeh dražby, najmä pokiaľ ide o zistenie nezhody jej obsahu (rozsah osvedčených vykonaných úkonov počas dobrovoľnej dražby) vo vzťahu k nej uvedenému časovému trvaniu celej dobrovoľnej dražby, nepochybili.

14. Dovolateľ tvrdil, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo aj od vyriešenia ďalších dvoch právnych otázok, a to či majú byť príslušné ustanovenia Notárskeho poriadku v spojení so zákonom o dobrovoľných dražbách vykladané tak, že notárska zápisnica osvedčujúca priebeh dobrovoľnej dražby musí obsahovať osobné (identifikačné) údaje všetkých jej účastníkov a musí byť všetkými účastníkmi osvedčovaného deja podpísaná a či v prípade kladnej odpovede na túto otázku je nedostatok v identifikácii všetkých účastníkov dražobného procesu pri zachovaní jasnej a určitej identifikácie vydražiteľa spôsobilý mať za následok neplatnosť príslušnej notárskej zápisnice, ktorou bol osvedčený priebeh dobrovoľnej dražby. Dovolací súd hodnotí tieto dovolacie otázky iba ako akademické, pretože od ich riešenia rozhodnutie odvolacieho súdu (vzhľadom na vyriešenie zhora uvedenej prvej dovolacej otázky) nezáviselo. Dovolateľove tvrdenia, odôvodňujúce prípustnosť a dôvodnosť týchto dvoch dovolacích otázok, sú iba polemikou a spochybňovaním správnosti odvolacieho rozhodnutia a kritikou toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, čo významovo nezodpovedá kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

15. Dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom, posudzujúc jeho dovolanie aj podľa obsahu, dospel k záveru, že je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, ale dovolanie nie je dôvodné, preto rozhodol o jeho zamietnutí (§ 448 CSP).

16. Aplikujúc zásadu úspechu v konaní (§ 255 ods. 1 v spojení s § 453 ods. 1 CSP) dovolací súd v dovolacom konaní úspešným žalobcom voči v dovolacom konaní neúspešnému žalovanému 2/ priznal náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

17. Tento rozsudok prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.